

Poostreitev nadzorstva v trgovini z živili na Hrvatskem

Hrvatski gospodarski minister je poostreil državno nadzorstvo nad vso trgovino z živili in živalskimi proizvodi. Za nadzorstvo je pooblaščen strokovna zveza za živinorejo in živinorejske izdelke. Zveza ima tudi pravico za prisilne nakupe živil, če bi jih primanjkovalo na trgu za vojsko, prehrano prebivalstva in bolnišnice.

Nemška proizvodnja lokomotiv in vagonov

Kmalu po izbruhu sedanje vojne je začela Nemčija izdelovati lokomotive v serijah in se je zato proizvodnja silno dvignila, poleg tega pa se je prihranilo mnogo materiala in delovnega časa. Tako je bilo prihranjeno pri materialu 20% železa, 93% bakra in 92% kositra. Poleg tega se je zmanjšalo število tipov lokomotiv od 119 na 13 ter je bilo poenostavljenih 3000 lokomotivskih delov. Nove lokomotive so tudi bolj odporne proti mrazu. V serijah so začeli izdelovati tudi tovorne vagonne, zlasti za prevoz premoga. Da se prihrani delo pri nakladanju in razkladanju, so začeli izdelovati tudi premogovne vagonne s po 24,5 in celo s 60 ton nosilnosti. Ti vagoni imajo tudi naprave za avtomatično nakladanje in razkladanje premoga in koksa. Skupno se je zvišala proizvodnja lokomotiv samo od marca do junija letošnjega leta za približno 340 odstotkov.

Nova ureditev ribolova na Črnem morju ob Burgasu

Bolgarski uradni list je objavil te dni naredbo, po kateri se ribolov na Črnem morju ob Burgasu na novo ureja. Da bi se zagotovil hiter prevoz vseh v Črnem morju vlovljenih rib na zbirališče v Burgasu, se proglašajo za vse motorne ladje s hladilniki z vsem njih osebjem civilna mobilizacija. Poleg tega bo dala bolgarska Kmetijska in zadruga banka vsem lastnikom motornih ladij potrebne kredite, da napravijo na svojih ladjah hladilnike. Navadni ribiči morajo ves presežek svojega ribolova oddati motornim ladjam s hladilniki.

Ureditev grške zunanje trgovine

Razlike v gospodarski strukturi ter iz tega izvirajoče nesorazmerje med cenami in proizvodnimi stroški otežkočujejo zlasti v vojni zelo zunanjo trgovino. To se je zlasti pokazalo v Grčiji, kjer pa se je na koncu s pomočjo Nemčije in Italije vendarle posrežilo urediti grško zunanjo trgovino.

V ta namen sta imenovali preteklo jesen Nemčija in Italija svoja posebna pooblaščenca, ki naj bi uredila grško gospodarsko življenje. Nemčija je imenovala za svojega pooblaščenca bivšega dunajskega župana dr. Neubacherja, Italija pa direktorja zavoda Banca Commerciale poslanika d'Agoština. Oba sta dobila velika polnomočja.

Položaj v Grčiji je bil po končanih vojni operacijah naslednji: Nemško-grška zunanja trgovina se je razvijala na podlagi stare klinirne pogodbe. Ker pa je med tem nastala v Grčiji inflacija, je nastala velika razlika med nemškimi in grškimi cenami. Nemške cene so ostale skoraj nespremenjene, grške pa so silno narasle. Posledica tega je bila, da je imel grški uvoznik velikanske zasluge, dočim je imel nemški izvoznik izgubo. Zaradi neprestanega naraščanja cen je nastal velik beg v blago, da se sploh ni moglo dobiti blaga, razen po fantastičnih cenah na črni borzi. Tu pa se je dobilo vse. Tudi iz Nemčije uvoženo blago je prišlo po raznih kanalih na črno borzo. S tem blagom se je ponudba povečala in bi se zato moralo po starih liberalnih načelih povpraševanje omiliti. To se pa ni zgodilo, temveč se je vsega tega blaga polastila spekulacija, ki je računala, da se bodo cene še bolj dvignile in da bo dobiček še večji. Nastal je nemogoč položaj, ker je Nemčija dajala blago po starih cenah iz mirnega časa, za izkupiček pa ni mogla v Grčiji ničesar kupiti. Vsa nemško-grška blagovna izmenjava se je praktično nehala kakor tudi vsaka proizvodnja v Grčiji.

Treba je bilo najti rešitev, da ne bi bila nemška trgovinska bilanca samo enostransko obremenjena, temveč bi dobila Nemčija

za svoj izvoz tudi enakovredno uvozno blago. Predvsem se je izkazalo za potrebno, da se ustanovi zavod, ki bi vodil vso izmenjavo nemškega in grškega blaga. V ta namen se je ustanovila Nemško-grška družba za izravnavo blagovne izmenjave, na kratko imenovana »Degriges«. Naloga te družbe je bila prilagoditi nemške izvozne cene grškim cenam, dosežene presežke zajeti ter jih nakazati posebnemu skladu. Iz tega sklada se je manjši del denarja porabil za zmanjšanje zasedbenih stroškov vojske, večinoma pa se je porabil sklad za pocenitev nemških uvozov iz Grčije. Poleg tega je dosegla družba, da so se nemške dobave zagotovile za grškega potrošnika, ki je zato povečal svojo proizvodnjo, da je mogel v večji meri dobiti nemško blago, ki ga je potreboval.

Družba Degriges je delovala v glavnem takole: Težišče njenega dela je bilo v Atenah, kjer so se izravnale cene, zajeli presežki dobičkov, pocenilo in razdelilo blago. Zaradi polnomočij posebnega nemškega pooblaščenca se je dosegla ozka zveza z nemškimi uradi, na podlagi raznih grških naredb pa tudi ozko sodelovanje z grškimi oblastmi. Podružnica v Berlinu je skrbela za še uspešnejše sodelovanje z nemškimi uradi. Zlasti pa je bila njena naloga, da se odpravijo vse izvozne težave za nemško blago.

Nemški izvoznik je moral predložiti za vse svoje dobave dvojne svoje faktur nemškemu uradom, ki so ugotovili, ali niso cene pretirane. Pribitke za grški trg je nato določila Degriges ter pri tem upoštevala vsakokratne grške cene za nemško blago. Pri določevanju cen je sodeloval tudi grški zastopnik. Grškemu uvozniku so se po plačilu blaga po na novo določenih cenah izročili uvoznji dokumenti, da je mogel sedaj dvigniti blago na carinarnici. Pri nadaljnji prodaji tega blaga pa se je moral ravnati po navodilih, ki mu jih je dala družba Degriges. Ta navodila so se izdelala s sodelovanjem grškega ministrstva za oskrbo.

Uspeh te nove ureditve nemško-grške trgovine se je pokazal hitro. Na črni borzi so začele padati cene. Napoved še večjih dobav družbe Degriges je ta proces še pospešila. Obseg zunanje trgovine

se je povečal. Istočasno pa se je pri razdeljevanju blaga gledalo na to, da dobila potrebno blago zlasti grški kmetovalec in proizvajalec. Na drugi strani pa je mogel sedaj dobiti tudi nemški uvoznik grško blago, ker so se pretirane cene za grško blago onemogočile. Pocenitveni zneski iz posebnega sklada se namreč izročajo grškemu izvozniku, ki za te zneske zniža nemškemu uvozniku fakture za svoje izvozno blago.

V primeroma zelo kratkem času je tako družba Degriges bistveno pripomogla k povečanju grške zunanje trgovine in k znižanju cen ter s tem tudi k stabilizaciji grškega gospodarskega življenja.

(Po »Reichu«.)

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

Lesna industrija, družba z o. z. v Kočevju. Vpisala se je razdružitve z likvidacijo. Firma ima pristavek »v likvidaciji«. Likvidator je dr. Röger Ivan, referent pri Nemškem izselitvenem pooblaščenju za Ljubljansko pokrajino.

»Lesex« lesna industrijska in trgovska družba z o. z. v Ljubljani. Vpiše se nadaljnji poslovodja Radiura Ciril, trgovec v Ljubljani.

Žetev riža na Madžarskem

Ze nekaj let goje na Madžarskem v pokrajinah vzhodno od Tise riž. Letošnja riževa letina bo zaradi toplega vremena izredno dobra in dva tedna prej kakor druga leta. Ker pa vsega pridelka še ne bo veliko, se bo riž porabil predvsem za bolnišnice. Cena rižu je določena na 133 pengő (približno 700 lir) za stot.

Pomanjkanje kavčuka v Angliji

Pomanjkanje kavčuka v angleškem gospodarstvu postaja polagoma kritično. Po črtanju vseh civilnih potreb se potrebuje v letu 1943, še 600.000 ton kavčuka, od katere količine pa se more kriti samo 70 odstotkov z zalogami in umetnim kavčukom. Vzel naj bi se zamašila z regenerati; toda močno dvomljivo je, da bi se na ta način mogla doseči potrebna količina kavčuka.

Gospodarske vesti

Fašistična nacionalna vlada je razširila obvezno delovno službo na letnike 1910 do 1925.

Nova tramvajska tarifa stopi v veljavo v Ljubljani s 1. oktobrom. Za vsako vožnjo se plača enotna cena 1 lire brez ozira na daljavo vožnje. Znižani jutranji in povratni listki ne veljajo več. Ostaneje pa v veljavi bloki z 10 odstotnim popustom. Za delavce se bodo izdajali tedenski vožni listki, ki bodo veljali za po 4 vožnje na dan 8 lir.

Iz Spodnje Stajerske in južne Nemčije poročajo o izredno obilni letini jabolk. Namesto dreves, ki jih je uničila prejšnja huda zima, so zasadili nova drevesa, ki so že letos začela roditi.

Letos je začela izdelovati Madžarska tipizirane volnene in bombažne tkanine. Prvih bo izdelala do konca leta 1 in četrta milijona metrov, drugih pa 10 milijonov metrov. Bombažnim tkaninam so dodani tudi umetna svila, konoplja lan. Vse te tkanine so večinoma namenjene za delavce in kmetstvo prebivalstvo.

Ameriška rudniška družba se je ustanovila v Iranu, ki bo na debele izkoriščala rudna bogastva dežele.

Zaradi pomanjkanja delavcev v nekaterih krajih Združenih držav Sev. Amerike niso mogli pospraviti bombažnega pridelka, kakor poroča »New York Times«.

Velika lakota je nastala v Bengali. Po poročilih časopisov umre na dan po tisoč ljudi zaradi lakote.

Denarništvo in zavarovalstvo

Po izkazu Nemške državne banke z dne 15. t. m. so dosegle naložbe v menicah, čekih, lombardnih in vrednostnih papirjih 34.36 milijarde mark. Obtok bankovcev je izkazan v višini 29.19 milijarde mark.

Organizacija novčanične banke za Vzhodne dežele je bila nedavno zaključena in ima sedaj banka 6 podružnic na Latiskem, 10 v Litvi, 9 v Estoniji, 2 pa v Beli Rusiji.

Budimpešta zida nova mala stanovanja

Madžarska prestolnica namerava sezidati še 550 malih stanovanj s skupno 820 stanovanjskimi prostori. Potrebna stavbišča bi se dobila pri mestnih stanovanjskih hišah. Za nova stanovanja bi bilo potrebno pol milijona opek. Če bo te mestna občina mogla dobiti, bi bila nova stanovanja še pred zimo pod streho in uporabljiva.

ČEVLJI Šolar Josip
Tavčarjeva št. 6

TRGOVCI

KUPUJTE VSE VRSTE

domače copate znamke „MICA“

A. POTRATO

LJUBLJANA, ZADRUŽNA ULICA 10 - KODELJEVO

JERAS MAKS

LJUBLJANA, Miklošičeva 34

* TELEFON 38-36 *

ŠPECIALNA TRGOVINA
OTROŠKIH POTREBŠČIN

icibar

A. ENGELMAN

LJUBLJANA, Tavčarjeva 3

OPREME ZA NOVOROJENČKE * OTROŠKA KONFEKCIJA
PLAŠČKI * IGRAČE * ZIBELKE * POSTELJICE * VOZIČKI
DARILA ZA NOVOROJENČKE * PLETI * VOLNENA PREGRIJALA

že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova 3

Telefon št. 22-72.

Payk

KLOBUČARNA
„PAJK“

Vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica. — Zaloge klobukov. — Se priporoča

RUDOLF PAJK, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 38

Miklošičeva cesta št. 12

(Nasproti hotela Union)

Stare ure

zapešene in žepne, še dobro ohranjene kupim.

Janko Jazbec

urarski mojster, Miklošičeva 12

Priporoča se:

MIMOSA TOVARNA KANDITOV

LJUBLJANA, Cesta Soške divizije št. 60

Kartonaža ALOJZIJ MROVLJE

LJUBLJANA, Emonska cesta 2

Priporoča se:

TOVARNA VIDMAR

LJUBLJANA